

פובליציסט

בוטז ארד

לופט גישפט

תעשיית הטורבינות מבוססת יותר על רוח הסובסידיות האופנתיות והתעמולה הירוקה מאשר על היגיון כלכלי

• • •

[צילום: AP]

לאחרונה פורסם [דוח סוכנות האנרגיה הבינלאומית](#) לניצול אנרגיית רוח. הארגון מאגד 14 מדינות אירופיות ובנוסף את אוסטרליה, קנדה, יפן, קוריאה, מקסיקו וארה"ב, שהתקשרו בהסכמי שיתוף פעולה ומחקר. הדוח המסכם את מצב הפקת האנרגיה ממקורות רוח מגלה לנו כי תעשייה שלמה נבנתה על חולות נודדים.

ברוח האופטימית מספר הדוח על ההתקדמות בהקמת מיזמי אנרגיית רוח בשנה החולפת. המדינות החברות בפורום מדווחות כי "הותקנו יותר מ-20 גיגאוואט של יכולות הפקת אנרגיית רוח חדשות" (הדגש הוא על הפוטנציאל, לא המימוש). הדוח מתאר את ההתקדמות בהתקנות ומחקר על-מנת להגדיל את השימוש באנרגיית רוח בעולם. אולם ניתוח מעמיק יותר של הנתונים בדוח מגלה כי תעשייה עולמית שלמה היא כפי שמכנה זאת סטיב גורהם, יו"ר קואליציית מדעי האקלים באמריקה, "מגדל קלפים על יסודות חול". רוב המדינות החברות בפורום מפעילות צווי תעריפים הכופים על חברות החשמל לשלם ליצרני חשמל הרוח תעריפים הגבוהים מתעריפי החשמל בשוק. בעוד המחיר המסחרי הממוצע למפיץ של חשמל בארה"ב עומד על כ-9.7 סנט לקילוואט, נכפות חברות החשמל לשלם ליצרני אנרגיית הרוח לשלם בין 11.2 ל-17.4 סנט לקילוואט המסובסדים על-ידי תעריפי החשמל או המיסים של כלל הצרכנים.

כחלק מהזרמת הכספים המאסיבית של ממשל אובמה בעקבות תוכנית התמריצים המאיימת על היציבות הפיננסית בארה"ב, אישר ממשלו בשנת 2009 מענק כספי ישיר של 30% מן ההשקעה בפרויקטים של אנרגיית רוח, מענק זה יכול להתממש גם בהקלות מס בערך דומה או בסובסידיה של 2.1 סנט לקילוואט. המדינות בארה"ב עוד מוסיפות על כך ביטחונות להלוואות והקלות מס - כל אלו מצידם העלו את המחיר של ניצול אנרגיית רוח בהיותם תמריץ לניפוח מחירים המגדיל את הסובסידיה אותה מקבלים ה"יזמים".

גם על ישראל לא פסחה האופנה. באתר המשרד להגנת הסביבה בישראל מוצגת אנרגיית הרוח כאחד התחומים הראויים לעידוד למטרת הפקת חשמל באמצעות אנרגיות מתחדשות. האתר מציג נתונים על אודות חוות הרוח הראשונה שהוקמה בישראל בתל עסניה (רכס חזקה) בשנת 1992. חוות הרוח הראשונה בישראל כללה 10 טורבינות, המייצרות יחד תפוקה מקסימלית עד 6 מגהוואט לשעה (צריכה של כ-5,000 משפחות). החל בסוף שנת 1993 פעלו 10 הטורבינות, כל אחת בהספק של 600 קילוואט, באופן מלא. לפי המשרד לאיכות הסביבה התחנה עובדת כבר 10 שנים ומוכרת חשמל בכמיליון דולר בשנה.

המהנדס [ד"ר משה הירש](#), שהיה מרכז התוכנית הלאומית לניצול אנרגיית הרוח בישראל של משרד האנרגיה והתשתית בשנים 1980-1990, מספר כי פרויקט חוות הרוח הישראלי אושר זכה במענק מהמדינה בהליכים בלתי תקינים מצד גורמים במשרד האנרגיה והתשתית ובמכון הנפט בשנים 1989-1993 למרות שלא עמד בקריטריונים.

תרגיל העוקץ הזה היה מבוסס, לטענת הירש, על [הונאות מצד "היזמים"](#) כנגד משרד האנרגיה והתשתית ומרכז ההשקעות במשרד התעשייה והמסחר בהיקף הנאמד במיליוני דולרים. ההונאות בפרויקט היו חלק מרשת הונאות מורכבת, נגד מרכז ההשקעות, בפרויקטים נוספים, כולל מפעל "ט.ר.מ." לייצור טורבינות-רוח בקריית שמונה, המסתכמים בהיקף כולל של 60 מיליוני דולרים. עלויות אלו מאירות באור שונה לגמרי את הסיפור המוצג באתר המשרד להגנת הסביבה, המספר לנו כי החווה מוכרת חשמל במיליון דולר בשנה. בספקולציה נדיבה של 20% רווח נקי אחרי מיסים אולי יכוסו העלויות של הפרויקט למשלם המיסים בעוד 300 שנה - תחשיב המבוסס על לוח זמנים ששום יזם סביר לא יסכן בעבורו את כספו.

מצדדי השימוש באנרגיית רוח טוענים כי הסובסידיות נדרשות על-מנת לאפשר לתעשייה הצעירה להתבגר על-מנת להפוך לתחרותית מול טכנולוגיות אחרות, אולם הטכנולוגיה שהחלה את דרכה במאה ה-11 עשתה כבר דרך בתחום הפקת החשמל ב-20 השנים האחרונות ואינה בדיוק טכנולוגיה צעירה. בסיס ההתקנה העולמי של טורבינות אלו כבר כולל יותר מ-140 אלף יחידות והעתיד הכלכלי לא נראה באופק. בניגוד לתחזיות, דווקא הסובסידיות הובילו [לעליית המחירים](#). מחיר ההתקנה בארה"ב, שהיה כ-1,285 דולר ליכולת הפקה של קילוואט לשעה בשנת 2001, האמיר בכ-62% וכיום עלותו 2,080 דולר.

גם אם נתעלם מן התרמיות המלוות את התחום, הנזק הסביבתי הכרוך בפגיעה קשה באוכלוסיית העופות והעטלפים, הרעש, הקרינה והפגיעה בנוף, נראה כי תעשיית הטורבינות מבוססת יותר על רוח הסובסידיות האופנתיות והתעמולה הירוקה מאשר על היגיון כלכלי.

▪ [פורסם במקור: מקור ראשון, "על הכוונת"](#)

[הדפסה](#)[שלח לחבר](#)[שתף](#)[שתף](#)

נוצר: 19/09/2010 | עודק: 19/09/2010

לחץ כאן להדפסה